

Fylkesmannen i Rogaland

Rapport fra tilsyn med kommunens helse- og omsorgstjenester til mennesker med utviklingshemming i Sandnes kommune

Kommunens adresse: Pb. 583, 4305 Sandnes
Tidsrom for tilsynet: 14.11.2016 – 19.01.2017 -
Kontaktperson i virksomheten: Astrid Auestad Lima

Sammendrag

Fylkesmannen i Rogaland gjennomførte 12.-19. januar 2017 tilsynsbesøk i Sandnes kommune.

Tilsynet er en del av det landsomfattende tilsynet med kommunale helse- og omsorgstjenester i 2016. Tilsynet ble gjennomført som en systemrevisjon.

Tema for tilsynet var om kommunen gjennom systematisk styring og ledelse sikrer at mennesker over 18 år med utviklingshemming, og som bor i egen, eid eller leid, bolig, får forsvarlige helse- og omsorgstjenester.

Fylkesmannen har undersøkt om kommunen legger til rette for at mennesker med utviklingshemming får personlig assistanse i form av:

- tilsyn og bistand til å ivareta egenomsorg
- bistand til aktivisering
- opplæring i dagliglivets gjøremål og personlig stell og egenomsorg.

Fylkesmannen har videre undersøkt om kommunen legger til rette for at mennesker med utviklingshemming får:

- helsetjenester i hjemmet
- tilgang til medisinsk undersøkelse, utredning og behandling.

Videre har det ved undersøkelse av temaene inngått om kommunen legger til rette for at tjenestemottakerne får medvirke og om kommunen legger til rette for samhandling internt og samarbeid med fastlege og spesialisthelsetjenesten.

Ved tilsynet ble det ikke avdekket brudd på krav i lov eller forskrift.

Dato: 07.02.2017

Astrid Aadland
revisjonsleder

Anne Barkve Andersen
revisor

Innhold

Sammendrag	1
1. Innledning	4
2. Beskrivelse av virksomheten - spesielle forhold	4
3. Gjennomføring	5
4. Hva tilsynet omfattet	5
5. Funn	6
6. Regelverk	6
7. Dokumentunderlag	6
8. Deltakere ved tilsynet	8

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter systemrevisjon ved Sandnes kommune i perioden 14.11.2016 – 19.01.2017. Revisjonen inngår i Fylkesmannens planlagte tilsynsvirksomhet for forrige år og er en del av det landsomfattende tilsynet med helse- og omsorgstjenester i 2016 initiert av Statens helsetilsyn.

Fylkesmannen er gitt myndighet til å føre tilsyn med helse- og omsorgstjenesten etter lov om statlig helsetilsyn § 2, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 12-3.

Formålet med systemrevisjonen er å vurdere om virksomheten ivaretar ulike krav i lovgivningen gjennom sin internkontroll. Revisjonen omfattet undersøkelse om:

- hvilke tiltak virksomheten har for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av lovgivningen innenfor de tema tilsynet omfatter
- tiltakene følges opp i praksis og om nødvendig korrigeres
- tiltakene er tilstrekkelige for å sikre at lovgivningen overholdes

En systemrevisjon gjennomføres ved granskning av dokumenter, ved intervjuer og andre undersøkelser.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under revisjonen og gir derfor ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor de områder tilsynet omfattet.

- **Avvik** er mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift
- **Merknad** er forhold som ikke er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten finner grunn til å påpeke mulighet for forbedring

2. Beskrivelse av virksomheten - spesielle forhold

Sandnes kommune er en stor kommune med ca. 75 000 innbyggere. I kommunen er det omlag 180 personer med utviklingshemming over 18 år som bor i egen eller leid bolig, og som mottar kommunale tjenester.

Kommunen har 17 bofelleskap for personer med utviklingshemming. I det største bofelleskapet bor det 15 personer, mens i de minste bor det fire. Til sammen er det 124 personer med utviklingshemming som bor i bofelleskap. 38 andre utviklingshemmede som bor spredt rundt i kommunen mottar timebaserte tjenester fra personell i de ulike bofelleskapene. Noen personer med utviklingshemming får tjenester fra Mestringsenheten og fra hjemmesykepleien.

Kommunaldirektør for Levekår har ansvar for helse og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming. Fra og med mai 2016 har tjenester til personer med utviklingshemming eller nedsatt funksjonsevne, vært samlet i Enhet for funksjonshemmede, EFF. Enheten ledes av en enhetsleder. Tilknyttet enhetens stab er det et Veiledningsteam og enheten har en tredeling i Heldøgnsbemannede boliger, Aktivitetssenter og Avlastningstjeneste. Hver av de heldøgnsbemannede boligene ledes av en avdelingsleder.

Samordningsenheten er en annen enhet under Levekår. Samordningsenheten er kommunens koordinerende enhet og tildelingskontor. Enheten tildeler tjenester i form av avlastning,

støttekontakt, tilrettelagt fritidstilbud, BPA, omsorgslønn, omsorgsboliger og heldøgnsplasser for eldre. Samordningsenheten var i 2016 i prosess med å bli et bydekkende tildelingskontor for hjemmebaserte tjenester.

3. Gjennomføring

Systemrevisjonen omfattet følgende aktiviteter:

Formøte ble avholdt 05.04.2016

Revisjonsvarsel ble sendt 14.11.2016.

Åpningsmøte ble avholdt 17.01.2017.

Intervjuer

15 ansatte ble intervjuet.

Det ble gjennomført samtaler med
4 tjenestemottakere,
3 pårørende/verger

En av tjenestemottakerne hadde med seg et personale under samtalen. Tre tjenestemottakere hadde med seg pårørende/verge. Samtalene ble gjennomført hjemme hos tjenestemottakerne.

Det ble gjennomført en samtale med Brukerrådet for mennesker med funksjonsnedsettelse i kommunen. Brukerrådet stilte med en representant.

Det ble tatt stikkprøver i journaler under tilsynsbesøket.

Avvikssystemet Compilo ble gjennomgått.

Oversikt over dokumenter virksomheten har oversendt i forbindelse med tilsynet og dokumentasjon som ble gjennomgått under revisjonsbesøket er gitt i kapitlet Dokumentunderlag.

Sluttmøte ble avholdt 19.01.2017.

4. Hva tilsynet omfattet

Systemrevisjonen omfatter undersøkelse av om kommunen gjennom systematisk styring og ledelse sikrer at mennesker over 18 år med utviklingshemming, og som bor i egen eid eller leis bolig, får forsvarlige helse- og omsorgstjenester.

Ved dette tilsynet har vi undersøkt om kommunen legger til rette for at mennesker med utviklingshemming får personlig assistanse i form av:

- tilsyn og bistand til å ivareta egenomsorg
- bistand til aktivisering
- opplæring i dagliglivets gjøremål og personlig stell og egenomsorg.

Vi har videre undersøkt om kommunen legger til rette for at mennesker med utviklingshemming får:

- helsetjenester i hjemmet
- tilgang til medisinsk undersøkelse, utredning og behandling.

Videre har det ved undersøkelse av temaene inngått om kommunen legger til rette for at tjenestemottakerne får medvirke og om kommunen legger til rette for samhandling internt og samarbeid med fastlege og spesialisthelsetjenesten.

5. Funn

Det ble ikke funnet avvik eller påpekt merknader.

6. Regelverk

- Lov av 30. mars 1984 om statlig tilsyn med helse- og omsorgstjenesten
- Lov av 24. juni 2011 om kommunal helse- og omsorgstjenester
- Lov av 2. juli 1999 om pasient- og brukerrettigheter
- Lov av 2. juli 1999 om helsepersonell m.v.
- Lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker
- Forskrift av 21. desember 2000 nr. 1385 om pasientjournal
- Forskrift av 28. oktober 2016 nr. 1250 om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten
- Forskrift av 27. juni 2003 nr 792 om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene
- Forskrift av 3. april 2008 nr. 320 om legemiddelhåndtering for virksomheter og personell som yter helsehjelp
- Forskrift av 16. desember 2011 nr. 1393 om helsepersonellovens anvendelse
- Forskrift av 16. desember 2011 nr. 1256 om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator

7. Dokumentunderlag

Virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige drift og andre forhold av betydning som ble oversendt under forberedelsen av revisjonen:

- Oversendelsesbrev
- Organisasjonskart
- Kopi av sakspapirer ved omorganisering
- Stillingsinstrukser
- Oversikt over ansatte i administrasjon/stab i EFF
- Delegasjonsreglement
- Prosedyrer og rutiner for opplæring
- Kompetanseplan for EFF
- Oversikt over avholdte fagdager og kurs
- Møteplan og innkallinger for møter i EFF
- Referat fra ledermøter i EFF
- Prosedyrer og rutiner som omhandler tjenesteutøvingen
- Mandat for ulike arbeidsgrupper og rapporter fra arbeidsgruppene i forbindelse med omorganisering
- Sluttrapport fra styringsgruppe i forbindelse med omorganisering
- Styrende dokument for kommunens samarbeid/samhandling

- Beskrivelse av dokumentasjonssystem
- Årshjul, sjekklister, prosedyrer og rutiner for avvikshåndtering og internkontroll. Oversikt over innmeldte avvik fra 01.05.2016-08.12.2016
- Risikovurderinger/analyser. Internrevisjoner
- Plan for internkontroll legemiddelhåndtering
- Retningslinjer for legemiddelhåndtering

Dokumentasjon fra Krunemyr:

- Stillingsinstrukser
- Oversikt over tilsatte med opplysninger om utdanning, stillingsstørrelse og funksjon
- Opplæringsplaner og oversikt over hvem som har mottatt opplæring
- Årshjul, møteplan, møtereferat fra personalmøter
- Turnus, sykemeldinger, vikarbruk
- ROS-analyser og beredskapsplan
- Prosedyrer og rutiner
- Vedtak, IPLOS-registreringer og tiltaksplaner for 15 tjenestemottakere
- Utfylt skjema «Kartlegging av kommunens legemiddelhåndtering i boliger til mennesker med utviklingshemming»

Dokumentasjon fra Edvard Griegs vei:

- Stillingsbeskrivelser
- Oversikt over tilsatte med opplysninger om utdanning, stillingsstørrelse og funksjon
- Turnus, vikarbruk, vaktbok
- Beredskapsplan
- ROS-analyser og handlingsplaner
- Årshjul, møteplaner, møtereferat
- Opplæringsplaner og oversikt over hvem som har mottatt opplæring
- Prosedyrer og rutiner
- Samarbeidsrutiner
- Kommunens informasjon ved inn- eller utflytting av beboere i boliger for utviklingshemmede
- Vedtak, IPLOS-registreringer og tiltaksplaner for 5 tjenestemottakere
- Utfylt skjema «Kartlegging av kommunens legemiddelhåndtering i boliger til mennesker med utviklingshemming»

Dokumentasjon fra andre boliger:

- Vedtak, IPLOS-registreringer og tiltaksplaner for 4 tjenestemottakere i Smørbukkveien 9
- Vedtak, IPLOS-registreringer og tiltaksplaner for 6 tjenestemottakere i Prestholen
- Vedtak, IPLOS-registreringer og tiltaksplaner for 4 tjenestemottakere i Kyrkjevegen botilbud
- Vedtak, IPLOS-registreringer og tiltaksplaner for 3 tjenestemottakere i Rugdeveien
- Vedtak, IPLOS-registreringer og tiltaksplaner for 6 tjenestemottakere i Hanamyrvæien

Dokumentasjon som ble gjennomgått under revisjonsbesøket:

- Informasjon om kontaktpersoner i Fysio- og ergoterapitjenesten

Korrespondanse mellom virksomheten og Fylkesmannen:

- 04.11.2016 Oversikt over bofellesskap
- 08.11.2016 Varsel om tilsyn
- 12.12.2016 Oversendelse av dokumentasjon fra kommunen
- 06.01.2017 Oversendelse av dokumentasjon fra kommunen
- 06.01.2017 Oversendelse av dokumentasjon fra kommunen
- 21.12.2016 Oversendelse av program for tilsyn

8. Deltakere ved tilsynet

I tabellen under er det gitt en oversikt over deltakerne på åpningsmøte og sluttmøte, og over hvilke personer som ble intervjuet.

Navn	Funksjon / stilling	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Elin Selvikvåg	kommunaldirektør Levekår	X	X	
Idar Flåto	enhetsleder Enhet for funksjonshemmede	X	X	X
Astrid Auestad Lima	assisterende enhetsleder EFF	X	X	X
Gunn B. Vignes	leder Samordningsenheten		X	X
Kari-Ann Tegle	leder Edvard Griegsvei	X	X	X
Nina Birgitte Stokke	vernepleier, fagansvarlig og stedfortredende leder	X	X	X
Hilde Jonassen	assistent	X	X	X
Milena Mitic	helsefagarbeider	X	X	X
Bjørn Stavheim	leder Krunemyr	X	X	X
Ingrid Johannessen	miljøterapeut/ barnevernspedagog	X	X	X
Inger Louise Håland	miljøterapeut/sykepleier	X	X	X
Tove Annette Ølberg	vernepleier		X	
Renathe Gilje	hjelpepleier	X	X	X
Grete Vignes	assistent	X	X	X
Siv S. Tysvær	hjelpepleier		X	X

Fra tilsynsmyndighetene deltok:

Astrid Aadland, jurist - revisjonsleder
 Anne Barkve Andersen, sykepleier – revisor
 Ellen Bjerga Heskje, vernepleier – revisor
 Asle Hjelman - observatør